

ZÁVADNÉ LÁTKY – PREVENTIVNÍ OPATŘENÍ

zák. č. 254/2001 Sb. o vodách (vodní zákon)

Průmyslová ekologie 2026 - 15. 6. 2026

Ing. Robin NÁŠE

ZÁVADNÉ LÁTKY- povinnosti (prevence)

upozornění – definice závadné látky – NENÍ ODPADNÍ ANI DŮLNÍ VODA

Uživatel je povinen učinit přiměřená opatření, aby nevnikly do vod nebo do kanalizací, které nejsou součástí výrobního procesu.

Vypracovat havarijní plán – zacházení se závadnými látkami

- ve větším rozsahu
- nebo se zvýšeným nebezpečím pro vody

Definice „větší rozsah“ a „zvýšené nebezpečí pro vody“ prováděcí **vyhl. č. 450/2005 Sb.**

Povinnosti podle § 39 odst. 5 v.z.

Platí jen pro uživatele závadných látek, který zachází:

- se závadnými látkami ve větším rozsahu – viz. vyhl. č. 450/2005 Sb
- se zvýšeným nebezpečím pro vody – viz. vyhl. č. 450/2005 Sb.
- s nebezpečnými nebo zvlášť nebezpečnými ZL – viz. příloha č. 1 v.z. + příloha č. 6 nař. vl. č. 405/2015 Sb.

Výčet povinností – zejména:

- umístit zařízení tak, aby nedošlo k nežádoucímu úniku ZL do půdy nebo jejich smísení s odpadními či srážkovými vodami
- používat jen takové zařízení či způsob zacházení, které je vhodné i z hlediska ochrany vod

ZÁVADNÉ LÁTKY- § 39 odst. 5 v.z.

Výčet povinností – zejména:

- nejméně jednou za 6 měsíců kontrolovat sklady a skládky, včetně výstupů jejich kontrolního systému pro zjišťování úniku závadných látek a bezodkladně provádět jejich včasné opravy
- sklady musí být zabezpečeny nepropustnou úpravou proti úniku závadných látek do podzemních vod – *míněno odolné proti působení skladovaných látek*
- **nejméně jednou za 5 let**, pokud není technickou normou nebo výrobcem stanovena lhůta kratší, prostřednictvím OZO **zkoušet těsnost** potrubí nebo nádrží určených pro skladování a prostředků pro dopravu **zvlášť nebezpečných závadných látek a nebezpečných závadných látek**
- bezodkladně odstraňovat závady zjištěné při zkoušce těsnosti
- výjimky definované zákonem

ZÁVADNÉ LÁTKY- § 39 odst. 5 v.z.

- vybudovat a provozovat odpovídající kontrolní systém pro zjišťování úniků závadných látek – viz. vyhl. č. 450/2005 Sb.
- zajistit, aby nově budované stavby byly zajištěny proti nežádoucímu úniku těchto látek při hašení požáru

ZÁVADNÉ LÁTKY- vyhl. č. 450/2005 Sb.

§ 3 - Náležitosti zacházení se závadnými látkami

- kontrola uživatele a vedení evidence o kontrole
 - vizuální prohlídka skladů a skládek
 - posouzení jejich technického stavu
 - kontrola výstupů z technických kontrolních systémů
 - kontrola funkčnosti systémů pro průběžné měření výšky hladiny a pro ochranu proti přeplnění
 - uživatel musí mít technickou výkresovou dokumentaci kontrolovaných zařízení

ZÁVADNÉ LÁTKY- vyhl. č. 450/2005 Sb.

§ 5 – náležitosti havarijního plánu (níže výtah)

- výčet a popis možných cest havarijního odtoku závadných látek a odtoku vod použitých k hašení
- situace odvodnění – kanalizační vpusti, zaústění kanalizace
- bezprostřední opatření při úniku – viz. výčet a popis únikových cest
- výčet a popis stavebních, technologických a konstrukčních preventivních opatření
- výčet a popis organizačních preventivních opatření a technických prostředků (druh, množství, účel) využitelných při bezprostředním odstraňování příčin a následků havárie
- situace s vyznačením místa uložení těchto technických prostředků

ZÁVADNÉ LÁTKY - základní prevence

- ▶ zabezpečení skladů – **ČSN 65 0201 a ČSN 75 3415**
- ▶ obecně – těsné a odolné podlahy (proti působení závadné látky), zastřešené, manipulační plochy a sklady odvodněné do bezodtokých havarijních jímek (může tvořit i podlaha skladu)
- ▶ pravidelné kontroly
- ▶ proškolení pracovníků
 - ▶ řádná obsluha skladů, zařízení – provozní řád (viz. ČSN 75 3415)
 - ▶ znalost uzavření armatur, kanalizací – únikových cest
 - ▶ znalost bezprostředních opatření při úniku
- ▶ udržovat pořádek a funkčnost systémů a zařízení
- ▶ doplňování skladu pro havarijní prostředky
- ▶ včasná informovanost a hlášení havárie – snížení nákladů na odstranění následků

Zkoušky těsnosti – problematika v praxi

Ve většině případů a při používání „zařízení“ v souladu s účelem – není problém.

Problém vytváří:

lidová „tvořivost“ a „vynalézavost“

z toho vyplývající hledání „právních“ klíček

závěrem jsou pak „zkratky“ ve výkladech a závěrech

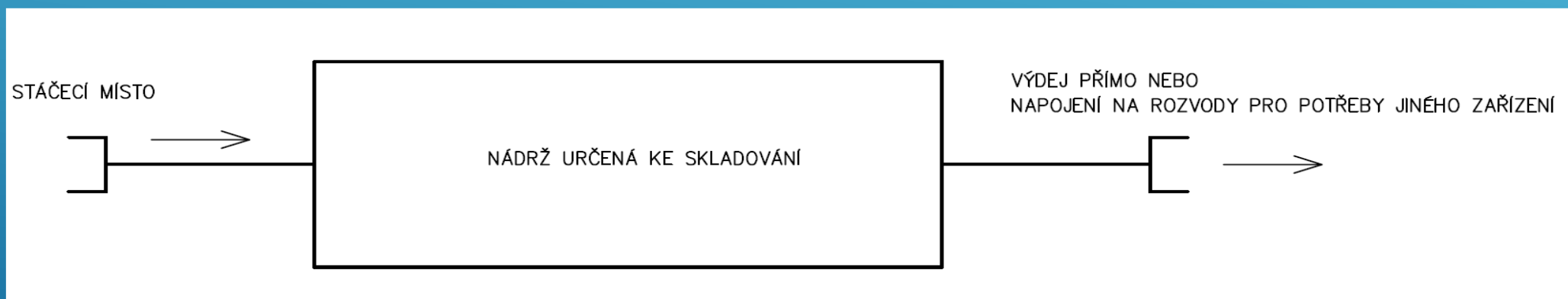
Základem pro legální provoz je používání „zařízení“:

- v souladu s jejich primárním účelem
- v souladu s certifikací
- podmínkami výrobce
- dodržení „celistvosti“ zařízení, které je garantováno výrobcem

Zkoušky těsnosti – problematika v praxi

Účel „zařízení“

1. **skladovací nádrže** – slouží ke skladování, jsou většinou stavebně povoleny (viz. též § 17 v.z.), jsou pevně a trvale umístěny – mají standardní systém provozu – příjem (stáčecí místo) – uskladnění – výdej či rozvody dále po areálu ke koncovému zařízení

Zkoušky těsnosti podle § 39 v.z. - ANO

Zkoušky těsnosti – problematika v praxi

Účel „zařízení“

2. přepravní obaly – sudy (nejčastěji ocelové á 200 l) a IBC kontejnery

- slouží zejména k přepravě a opakovanému použití
- „skladováním“ je rozuměno jejich uložení ve skladu
- „výdej“ je převážně „pumičkou“ u sudů či ventilem u IBC kontejnerů do přenosných nádob
- po vyprázdnění se vracejí k dalšímu doplnění

**Zkoušky těsnosti podle § 39 v.z. – NE.
Integrita a těsnost je zajištěna dodavatelem „obsahu“**

Zkoušky těsnosti – problematika v praxi

Účel „zařízení“

3. provozní nádrže, jsou součástí výrobku, který je využívá pro svoji hlavní funkci a účel.

Např. palivová nádrž u aut a strojů, nádrže u elektrocentrál atd.

Tyto nádrže jsou nedílnou součástí výrobku sloužícímu jinému účelu, než je skladování a výdej závadných látek. Jsou „integrovány“ ve výrobku a technický stav výrobku jako celku je zajištěn pokyny výrobce a jeho požadavky na řádný a bezporuchový provoz.

**Zkoušky těsnosti podle § 39 v.z. – NE.
Integrita a těsnost je zajištěna dodavatelem „výrobku“**

Zkoušky těsnosti – problematika v praxi

Účel „zařízení“

4. havarijní jímky - účelem havarijní jímky je zachycení a akumulace závadných látek při jejich úniku mimo zařízení určená k jejich skladování, rozvodů atd.

Neslouží tedy primárně ke skladování závadných látek. Obdobně též výrobky označené jako „záchytné vany“.

Jsou většinou stavebně povoleny za účelem daným v povolení tj. účelem je, že mají zachytit skladované látky:

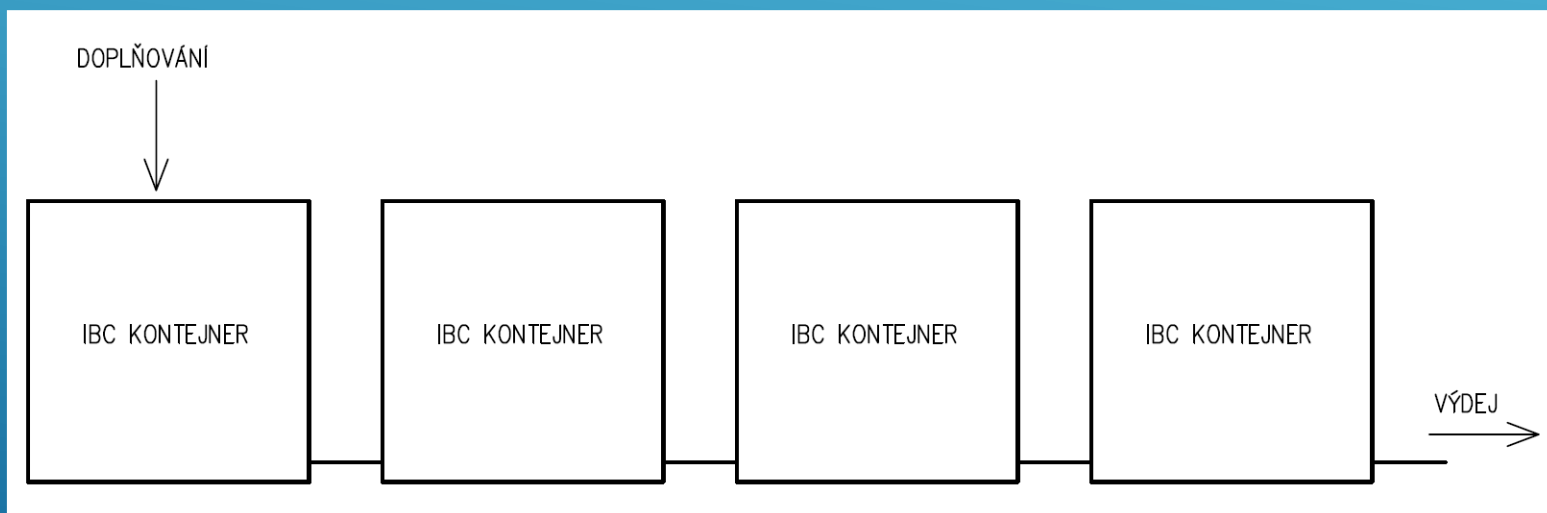
- musí být tedy těsné
- stavebně způsobilé k plnění své funkce
- případné zkoušky těsnosti jsou pak v gesci stavebního úřadu pro zajištění funkce a účelu stavby

Zkoušky těsnosti podle § 39 v.z. - NE

Zkoušky těsnosti – problematika v praxi

Lidová „tvořivost“ a „vynalézavost“

Využití zařízení k jinému účelu než je jeho primární účel. IBC kontejnery přestaly sloužit svému primárnímu účelu a po úpravě (otázku legality a certifikace ponecháme stranou) však slouží jako uskladňovací nádrž – viz. bod 1 – stejný princip

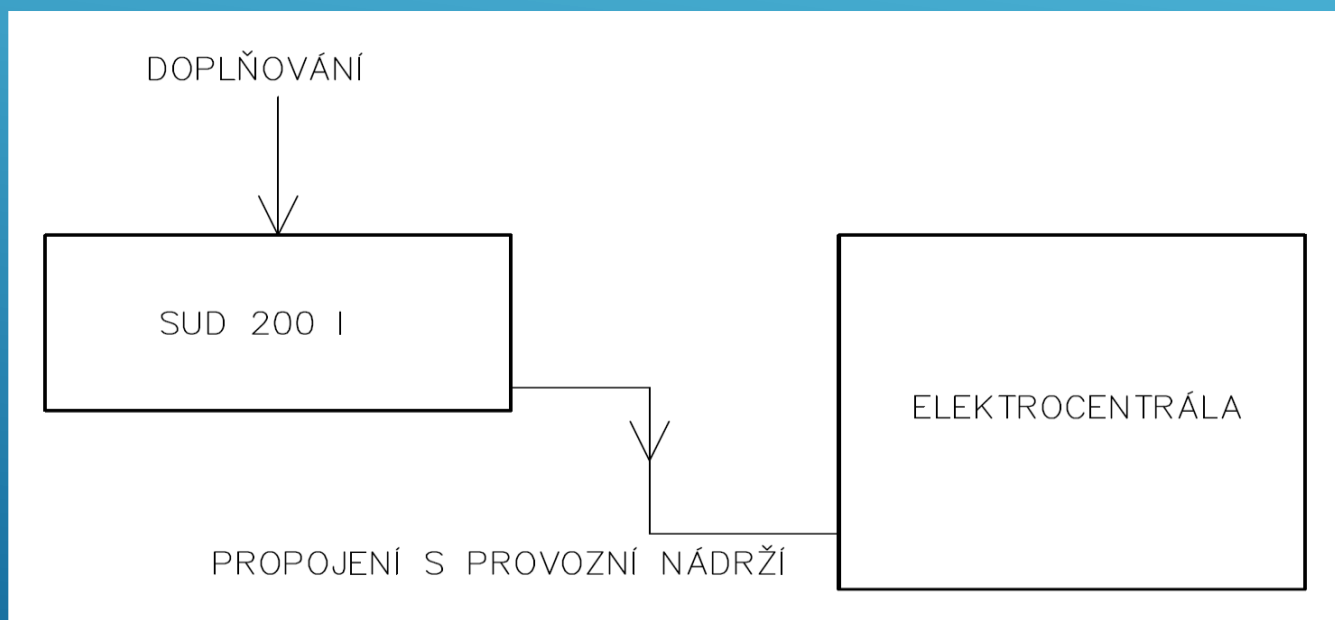

Zkoušky těsnosti podle § 39 v.z. – ANO

Zkoušky těsnosti – problematika v praxi

Lidová „tvořivost“ a „vynalézavost“

Využití zařízení k jinému účelu než je jeho primární účel. Sud nyní neslouží svému účelu a po úpravě (otázku legality a certifikace ponecháme stranou) však slouží jako uskladňovací nádrž – viz. bod 1 – stejný princip

Zkoušky těsnosti podle § 39 v.z. – ANO.

Zkoušky těsnosti – problematika v praxi

Lidová „tvořivost“ a „vynalézavost“

- z toho vyplývající hledání „právních“ klíček
 - v prvním případě odkaz na „přepravní obal“
 - v druhém případě odkaz na „provozní“ nádrž
- závěrem jsou pak „zkratky“ ve výkladech a závěrech
 - zkratkovitý výklad – sudy á 200 l a IBC kontejnery musí mít zkoušky těsnosti podle § 39 v.z.

DĚKUJI ZA POZORNOST

Průmyslová ekologie 2026 - 15. 6. 2026

Ing. Robin NÁŠE